

НАПРЯМКИ ЗМІЦНЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ПРЕДСТАВНИКІВ БІЗНЕСУ В УКРАЇНІ

Гузенко О.П.,

Донецький юридичний інститут МВС України,

кандидат економічних наук, доцент

За нинішніх кризових умов господарювання представників бізнесу в Україні важливим є дослідження напрямків зміцнення їх економічної безпеки. Адже від становища економічної безпеки більшості підприємств різного рівня бізнесу залежить і забезпечення безпеки промисловості на рівні окремих галузей чи регіону. Ми вважаємо зміцнення економічної безпеки представників бізнесу в Україні необхідно розглядати як процес прогнозування і запобігання ущербів від негативних дій на їх економічну безпеку по різних аспектах фінансово-господарської діяльності. Безумовно на рівень ефективності фінансово-господарської діяльності представників бізнесу, перш за все, впливають процеси прогнозування загроз економічній безпеці.

Поставлена проблема не є новою. Дослідження показують, що науковці постійно ведуть дискусію щодо можливих напрямків зміцнення економічної безпеки представниками бізнесу. З цього приводу наукова спільнота постійно викладає результати монографічних досліджень, котрі надають можливість фахівцям – практикам з питань економічної безпеки підвищувати на більш якісний рівень пропозиції щодо мінімізації негативних чинників впливу на рівень власної безпеки. Серед них доцільно відзначити праці таких науковців як Т. Г. Васильків [1], С. В. Філіппова, Л. О. Волощук та С. О. Черкасова [2], С.В. Кавун [3], З.Б. Живко [4] та Ю.М. Харазішвілі [5]. Зазначені науковці вивчаючи напрямки зміцнення економічної безпеки представниками бізнесу актуалізують питання постійного методологічної складової їх оцінювання. Разом з тим, обмежено викладені питання специфічного взаємозв'язку між напрямками зміцнення безпеки бізнесу від галузевих ланок його функціонування.

Сучасні кризові умови розвитку, які притаманні економіці країни взагалі свідчать про доцільність та необхідність представниками бізнесу постійно відстежувати як загрози економічній безпеці, так і напрямки їх мінімізації. На погляд С. В. Філіппова, Л. О. Волощук та С. О. Черкасової [2] ініціативу мають проявити всі без виключення представники бізнесу незалежно від змістовності, напрямку та масштабів діяльності. У наш час представникам вітчизняного бізнесу варто більше уваги приділити розробці власної управлінської системи

рівнем економічної безпеки, котра би спиралася на участь представників вищого, середнього та нижнього менеджменту.

Питання забезпечення умов економічного зростання представників усіх ланок вітчизняного бізнесу має виступати в складі першочергових завдань, котрі підлягають негайному вирішенню. виходять на перший план вважає Т. Г. Васильків [1]. Позиція науковця витікає з того, що на розвиток підприємства роблять вплив такі чинники, як нестабільна політична і соціально-економічна ситуація в країні, міжнаціональні, регіональні, територіальні конфлікти, недосконалість законодавства, криміналізація суспільства, шахрайство, корупція та інші. Все це різко загострило проблему забезпечення економічної безпеки підприємства, яка виникла доволі давно, і на цей час, вже склався певний категорійний апарат, існує декілька підходів до визначення та забезпечення цієї безпеки.

У своїх монографічних дослідженнях С.В. Кавун [3] стверджує, що економічній безпеці представників бізнесу властивий подвійний характер: з одного боку, вона забезпечує можливість власного функціонування, з іншого – є частиною (елементом) економічної безпеки системи вищого рівня і суб'єктом, що забезпечує виконання функцій регіоном, державою.

В свою чергу З.Б. Живко [4] звертає увагу на той факт, що «...загроза і боротьба з нею є суттю економічної безпеки усіх ланок вітчизняного бізнесу». Враховуючи зазначене науковець вважає, що «...безпека в початковому і в найзагальнішому сенсі слова це стан, при якому не загрожує небезпека, є захист від небезпек».

Ми вважаємо для підприємств різного рівня бізнесу бути в безпеці зовсім не означає функціонувати без небезпек. Останні існують завжди або майже завжди і в певних межах можуть навіть мати позитивне значення, вони стають однією з причин необхідної активності підприємства. Підприємницька діяльність доводить те, що небезпеки, проблеми, труднощі не тільки неминучі в діяльності підприємства, але і корисні у деякій мірі, оскільки вони грають також і мобілізуючу роль в цій діяльності.

Перш ніж розробляти напрямки зміцнення економічної безпеки бізнесових структур, зазначає Ю.М. Харазішвілі [5] необхідним є розуміння ними самої суті даної понятійної категорії. Науковець пропонує розуміти дану категорія як «...такий стан функціонування підприємницького сектору, за якого підприємство і його продукція є конкурентоспроможними на ринку та одночасно гарантується: найбільш ефективне використання ресурсів, інтелектуального та кадрового потенціалу; стабільність функціонування,

стійкість та прогресивність розвитку; можливість протидіяти негативним впливам зовнішнього і внутрішнього середовища його функціонування».

На наш погляд головною метою реалізації заходів із забезпечення економічної безпеки підприємства різних ланок бізнесу є гарантування їх стабільного та максимально ефективного функціонування, а завданнями такої роботи має стати:

- досягнення мети функціонування представників малого, середнього та великого бізнесу;
- забезпечення ефективного використання ресурсів бізнесовими структурами;
- запобігання руйнівному впливу зовнішнього середовища на різні ланки загроз для підприємницької діяльності;
- зміцнення фінансової стійкості і платоспроможності представників різних рівнів бізнесу;
- створення дієвої та надійної системи охорони комерційної таємниці та інформації;
- досягнення безпеки персоналу, майна і капіталу бізнесових структур.

Узагальнюючи результати проведених досліджень можна зробити ряд висновків По-перше, при формуванні засад державної політики забезпечення економічної безпеки бізнесових структур необхідно враховувати внутрішні компоненти стійкості, самодостатності та розвитку економічної системи з урахуванням обмежень, які накладаються при реалізації відповідних заходів. По-друге, на макроекономічному рівні варто адаптувати заходи, які спрямовані на удосконалення інституціонального середовища функціонування суб'єктів бізнесових структур з метою покращення фінансового забезпечення їх розвитку. По-третє, бізнесовим одиницям доцільно активізувати співпрацю з науково-технічним сектором. По-четверте представникам різних ланок бізнесу при розробці управлінських циклів необхідно передбачити потенціал власних працівників з позиції кваліфікації, творчості та креативності мислення в питаннях бізнесу та його безпеки.

Література:

1. Васильців Т. Г. Економічна безпека України: стратегія та механізми зміцнення : монографія. Львів : Арал, 2008. 384 с.
2. Економічна безпека підприємств реального сектору економіки в умовах вартісно-орієнтованого управління: монографія / [С. В. Філіппова, Л. О.

Волощук, С. О. Черкасова]; під заг. ред. С. В. Філіппової. Одеса: ФОП Бондаренко М.О., 2015. 196 с.

3. Кавун С. В. Система економічної безпеки: методологічні та методичні засади: монографія. Харків: ХНЕУ, 2009. 303 с.
4. Живко З. Б. Економічна безпека підприємства: сутність, механізми забезпечення, управління : монографія. Львів.: Ліга-Прес, 2012. 256 с.
5. Харазішвілі Ю. М. Системна безпека сталого розвитку: інструментарій оцінки, резерви та стратегічні сценарії реалізації: монографія. К. : НАН України, Ін-т економіки промисловості, 2019. 304 с.